

Finančni uradi KP, NG, KR, LJ, NM, MB, MS, CE
Sektorji za carine

Številka: 4240-4507/2020-1

Datum: 30. 12. 2020

Zadeva: Carinski vidik Sporazuma Evropske Unije in Združenega kraljestva

Evropska Unija (EU) in Združeno kraljestvo (ZK) sta 24. 12. 2020 dosegla dogovor o prihodnjih medsebojnih odnosih in trgovini. Sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) ureja območje proste trgovine brez carin, pristojbin, dajatev z enakovrednim učinkom ali količinskih omejitev za vse blago po poreklu iz pogodbenic ob pogoju zagotovitve enakih konkurenčnih pogojev in poštene konkurence. Za uvrščanje blaga se uporablja tarifna nomenklatura na osnovi harmoniziranega sistema. Carinske dajatve ali davki na izvoz ali kakršni koli drugi ukrepi z enakovrednim učinkom so prepovedani, novih se ne sme uvesti. Prepovedane so tudi druge prepovedi ali omejitve trgovine med pogodbenicama (količinske omejitve, tehnične ovire v trgovini, monopoli, zahteve za izdajo dovoljenj), ki jih ne upravičujejo posebna pravila in izjeme, določene v gospodarskem partnerstvu. Sporazum predvideva okrepljena pravila o uvoznih in izvoznih dovoljenjih, uvoznih in izvoznih monopolih, popravljenem blagu, pretovarjanju, predelanem blagu ter označevanju porekla, ki zajema carinsko in regulativno sodelovanje. Glavni pomen sporazuma za gospodarsko sodelovanje med podjetji je v dejstvu, da v trgovini med EU in ZK za blago s poreklom tudi v prihodnje ne bo carinskih dajatev in kvot. V nadaljevanju izpostavljam nekatere pomembnejše vsebine:

Tarifne kvote

Tarifne kvote omogočajo, da se vnaprej določena količina proizvoda uvozi po nižjih stopnjah uvozne dajatve (dajatev v okviru kvote) od običajne stopnje dajatve za navedeni proizvod. Komisija bo v kratkem sprejela dopolnitve Izvedbene uredbe Komisije (EU)2020/761 (upravljanje kmetijskih kvot, ki se začnejo z 094xxx) in Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2020/1988 (kmetijski proizvodi iz priloge I). Do sprejetja teh sprememb izvedbenih uredb ni možno uveljavljati kmetijskih kvot, za katere Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izdaja uvozna dovoljenja, niti se ne morejo uveljavljati kvote po sistemu prednostne obravnave (first come first serve) za blago po poreklu iz ZK na podlagi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2020/1988.

Poreklo blaga

a) Splošno

Pojem »blago s poreklom« je opredeljen v členu GOODS.3 (e) Naslova I (Blagovna menjava) iz prvega razdelka (Trgovina) drugega dela (Trgovina, promet, ribištvo in drugi dogovori) sporazuma. Če v tem sporazumu ni določeno drugače, pomeni »blago s poreklom« blago, ki izpolnjuje pravila o poreklu, določena v poglavju 2 (Pravila o poreklu) Naslova I (Blagovna menjava) iz prvega razdelka drugega

4240-4507/2020-1

dela sporazuma. V skladu s členom GOODS.5 Naslova I iz prvega razdelka drugega dela sporazuma so carine za vse blago s poreklom iz druge pogodbenice, če v tem sporazumu ni določeno drugače, prepovedane. Navedeno pomeni, da pogodbenici (EU in ZK) z dnem začetka veljavnosti sporazuma odpravita svoje carine za vse blago s poreklom iz druge pogodbenice oziroma, da je uvoz vseh izdelkov s poreklom iz ZK v EU ter uvoz vseh izdelkov s poreklom iz EU v ZK prost carin, če izdelki izpolnjujejo vse potrebne zahteve v zvezi s pravili o poreklu iz poglavja 2 Naslova I iz prvega razdelka drugega dela sporazuma.

Pravila o poreklu, ki so del sporazuma, so določena v poglavju 2 Naslova I iz prvega razdelka drugega dela sporazuma (v nadaljnjem besedilu: poglavje 2) in v Prilogah. Poglavje 2 vsebuje tri oddelke in osem prilog, v katerih so določena pravila o poreklu blaga, in sicer:

- Oddelek 1: pravila o poreklu (členi od ORIG.1 do ORIG.17),
- Oddelek 2: postopki v zvezi s poreklom (členi od ORIG.18 do ORIG.28),
- Oddelek 3: druge določbe (členi od ORIG.29 do ORIG.31),
- Priloga ORIG-1: uvodne opombe k pravilom o poreklu za določen izdelek,
- Priloga ORIG-2: pravila o poreklu za določen izdelek,
- Priloga ORIG-2A: kvote po poreklu in alternativna pravila pravilom o poreklu za določen izdelek iz Priloge ORIG-2 (pravila o poreklu za določen izdelek),
- Priloga ORIG-2B: prehodna pravila za določen izdelek za električne akumulatorje in elektrificirana vozila,
- Priloga ORIG-3: izjava dobavitelja,
- Priloga ORIG-4: besedilo navedbe o poreklu,
- Priloga ORIG-5: skupna izjava v zvezi s Kneževino Andoro,
- Priloga ORIG-6: skupna izjava v zvezi z Republiko San Marino.

b) Pridobitev preferencialnega porekla – splošne zahteve

Za namene preferencialne tarifne obravnave, ki jo pogodbenica uporabi za blago s poreklom iz druge pogodbenice v skladu s tem sporazumom, se, če izdelki izpolnjujejo vse druge veljavne zahteve iz poglavja 2, za izdelke s poreklom iz druge pogodbenice štejejo naslednji izdelki:

- izdelki, v celoti pridobljeni v tej pogodbenici v smislu člena ORIG.5 (V celoti pridobljeni izdelki);
- izdelki, izdelani v tej pogodbenici izključno iz materialov s poreklom iz te pogodbenice; in
- izdelki, izdelani v tej pogodbenici, ki vsebujejo materiale brez porekla, če izpolnjujejo zahteve iz Priloge ORIG-2 (Pravila o poreklu za določen izdelek).

Če izdelek pridobi status izdelka s poreklom, se materiali brez porekla, ki so se uporabili pri izdelavi izdelka, ne štejejo za materiale brez porekla, kadar se ta izdelek kot material vgradi v drug izdelek. Pridobitev statusa blaga s poreklom poteka brez prekinitve v ZK ali Uniji.

c) Zahtevki za preferencialno tarifno obravnavo

V skladu s členom ORIG.18(2) poglavja 2 zahtevki za preferencialno tarifno obravnavo temelji na:

- navedbi o poreklu (to je navedbi, da ima izdelek poreklo, ki jo sestavi izvoznik); ali
- vedenju uvoznika o tem, da ima izdelek poreklo.

Navedba o poreklu: navedbo o poreklu sestavi izvoznik izdelkov na podlagi informacij, ki dokazujejo, da imajo izdelki poreklo, vključno z informacijami o statusu porekla materialov, uporabljenih pri izdelavi izdelkov. Izvoznik je odgovoren za pravilnost navedbe o poreklu in predloženih informacij. Pri pripravi navedbe o poreklu se uporabi ena od jezikovnih različic besedila iz Priloge ORIG-4, na računu ali na katerem koli drugem dokumentu, ki dovolj podrobno opisuje izdelke s poreklom, da jih je mogoče prepoznati. Navedba o poreklu je veljavna 12 mesecev od datuma, ko je bila sestavljena, ali dlje, če tako določi pogodbenica uvoznica, do največ 24 mesecev.

V navedbi o poreklu je treba navesti referenčno številko izvoznika, s katero je identificiran izvoznik. Za izvoznike iz EU je to številka, ki je dodeljena v skladu z zakoni in drugimi predpisi EU, kar pomeni, da se v EU uporablja sistem REX (izvozniki iz EU navedejo registracijsko številko). Za izvoznike iz ZK je to številka, dodeljena v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ki se uporabljajo v ZK. Če izvozniku številka ni bila dodeljena, se lahko polje pusti prazno. V skladu s členom 68(4) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447 v primerih, ko preferencialna ureditev, ki se uporablja, ne določa mejne vrednosti, do katere lahko izvoznik, ki ni registrirani izvoznik, izpolni dokument o poreklu, znaša mejna vrednost 6 000 EUR za vsako pošiljko. To pomeni, da v EU lahko sestavi navedbo o poreklu za vsako pošiljko, ki vsebuje izdelke s poreklom, katerih skupna vrednost ne presega 6 000 EUR, kateri koli izvoznik, za pošiljke nad vrednostjo 6 000 EUR pa samo registrirani izvoznik.

Pri pripravi navedbe o poreklu se ne zahteva, da jo izvoznik podpiše. To pomeni, da za namene odobritve preferencialne tarifne obravnave pri sprostitev v prosti promet zadostuje, da je k deklaraciji priložena fotokopija dokumenta, na katerem je sestavljena navedba o poreklu.

V skladu s členom ORIG.19(4) poglavja 2 se lahko navedba o poreklu uporablja za:

- posamezno odpremo enega ali več izdelkov, uvoženih v pogodbenico; ali
- več odprem identičnih izdelkov, uvoženih v pogodbenico v obdobju, ki je določeno v navedbi o poreklu in ne presega 12 mesecev.

Navedba o poreklu za več odprem enakih (identičnih) izdelkov je navedba, ki velja za pošiljke enakih izdelkov in več odprem v določenem obdobju. To obdobje ne sme presegati 12 mesecev. Za namene odobritve preferencialne tarifne obravnave se mora ves uvoz izdelkov, za katere je bila sestavljena navedba o poreklu za več pošiljk enakih izdelkov, izvesti v obdobju, ki je navedeno v navedbi o poreklu. To pomeni, da izvozniku ni treba sestavljati navedb o poreklu za vsako posamezno pošiljko, ampak lahko sestavi le eno navedbo o poreklu za enake izdelke, poslane v določenem časovnem obdobju.

Vedenje uvoznika o tem, da ima izdelek poreklo iz pogodbenice izvoznice, temelji na informacijah, ki dokazujejo, da ima izdelek poreklo in izpolnjuje zahteve iz poglavja 2. Vedenje uvoznika o tem, da ima izdelek poreklo, omogoča uvozniku, da zahteva preferencialno tarifno obravnavo zgolj na podlagi svojega vedenja o poreklu uvoženih izdelkov. Če uvoznik pred uveljavljanjem preferencialne tarifne obravnave ne more pridobiti informacij od izvoznika, ker le-ta meni, da so te informacije zaupne ali jih ne more pridobiti iz katerega koli drugega razloga, lahko izvoznik predloži navedbo o poreklu, na podlagi katere lahko uvoznik uveljavlja preferencialno tarifno obravnavo.

d) Vpis oznak za dokazila o poreklu v polje 44 carinske deklaracije

Na podlagi člena ORIG.18a se zahtevki za preferencialno tarifno obravnavo in podlaga zanj iz člena ORIG.18(2) (Zahtevki za preferencialno tarifno obravnavo) vključita v uvozno carinsko deklaracijo v skladu z zakoni in drugimi predpisi pogodbenice uvoznice. V polje 44 carinske deklaracije se za dokazila o poreklu vpišejo naslednje oznake:

- U116, če zahtevki za preferencialno tarifno obravnavo temelji na navedbi o poreklu za posamezno odpremo (eno pošiljko) – člen ORIG.19 poglavja 2;
- U117, če zahtevki za preferencialno tarifno obravnavo temelji na vedenju uvoznika – člen ORIG.21 poglavja 2;
- U118, če zahtevki za preferencialno tarifno obravnavo temelji na navedbi o poreklu za več odprem identičnih izdelkov.

e) Zahtevki za preferencialno tarifno obravnavo po uvozu izdelkov

Če uvoznik ob uvozu izdelkov ni uveljavljal preferencialne tarifne obravnave, pogodbenica uvoznica odobri preferencialno tarifno obravnavo po uvozu izdelkov ter povrne ali odpusti previsoko obračunani znesek carine, če:

- se preferencialna tarifna obravnava uveljavlja najpozneje tri leta po datumu uvoza izdelkov, ali pozneje, če je tako določeno v zakonih in drugih predpisih pogodbenice uvoznice;
- uvoznik predloži podlago za zahtevek iz člena ORIG.18(2) (Zahtevki za preferencialno tarifno obravnavo); in
- bi se izdelek štela za izdelek s poreklom in izpolnjeval vse druge zahteve v smislu Oddelka 1 (Pravila o poreklu) poglavja 2, če bi uvoznik uveljavljal preferencialno tarifno obravnavo ob uvozu.

Druge obveznosti, ki veljajo za uvoznika v skladu s členom ORIG.18 (Zahtevki za preferencialno tarifno obravnavo), se ne spremenijo.

f) Nespreminjanje izdelkov

Pravilo o neposrednem prevozu je nadomeščeno z nespreminjanjem (člen ORIG.16 poglavja 2), kar pomeni, da je delitev pošiljk v tretji državi možna, če jo izvede izvoznik ali je ta odgovoren zanj, pod pogojem, da pošiljke v tej tretji državi ostanejo pod carinskim nadzorom.

g) Pregled povračila ali izvzetja od carin

Povračilo ali izvzetje od carin za materiale brez porekla, ki so se uporabili pri izdelavi izdelkov s poreklom, za katere je sestavljeno dokazilo o poreklu, je zaenkrat dovoljeno. Obstaja pa možnost, da se na zahtevo ene ali druge pogodbenice uvedejo omejitve glede povračila ali izvzetja od carin.

h) Dovoljena odstopanja (splošna toleranca)

Če izdelek ne izpolnjuje zahtev iz Priloge ORIG-2 (pravila o poreklu za določen izdelek) zaradi uporabe materiala brez porekla pri njegovi izdelavi, se ta izdelek kljub temu šteje za izdelek s poreklom iz pogodbenice, če:

- skupna teža materialov brez porekla, ki se uporabljajo pri izdelavi izdelkov, uvrščenih v poglavja 2 in 4 do 24 HS, razen predelanih ribiških izdelkov iz poglavja 16 HS, ne presega 15 % teže izdelka;
- skupna vrednost uporabljenih materialov brez porekla pri izdelavi vseh drugih izdelkov, razen izdelkov, uvrščenih v poglavja 50 do 63 HS, ne presega 10 % cene izdelka franko tovarna; ali
- za izdelke, uvrščene v poglavja 50 do 63 HS, se uporabljajo dovoljena odstopanja iz opomb 6 in 7 Priloge ORIG-1 (uvodne opombe k pravilom o poreklu za določen izdelek).

Navedeno odstopanje se ne uporablja, če vrednost ali teža materialov brez porekla, ki se uporabljajo pri izdelavi izdelka, presega kateri koli odstotek najvišje vrednosti ali teže materialov brez porekla, kakor je določen v zahtevah iz Priloge ORIG-2 (pravila o poreklu za določen izdelek).

i) Kumulacija

V okviru Sporazuma o trgovini in sodelovanju je med EU in ZK možna polna in bilateralna kumulacija. Za namene polne kumulacije se uporablja izjava dobavitelja, kot je določeno v Prilogi ORIG-3 (izjava dobavitelja) ali enakovreden dokument, ki vsebuje iste informacije in dovolj podrobno opisuje zadevne materiale brez porekla, da jih je mogoče prepoznati.

j) Pravila o poreklu za določen izdelek

Seznam zahtevane obdelave ali predelave se nahaja v Prilogi ORIG-2 (pravila o poreklu za določen izdelek), pravila iz seznama temeljijo na pravilih iz Sporazum o gospodarskem partnerstvu med EU in Japonsko. V Prilogi ORIG-2B pa se nahajajo prehodna pravila o poreklu za električne akumulatorje in

elektrificirana vozila, ki se uvrščajo pod tarifne številke HS 8507 ter 8702 -8704, za obdobje šestih let (do 31. 12. 2026). Ta pravila so blažja od pravil iz Priloge ORIG-2. Priloga ORIG-2B je razdeljena na dva oddelka in sicer se prvi oddelek nanaša na začasna pravila za določen izdelek, ki se uporabljajo od začetka veljavnosti tega sporazuma do 31. 12. 2023, drugi oddelek pa na začasna pravila za določen izdelek, ki se uporabljajo od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2026. V Prilogi ORIG-2A so navedene kvote po poreklu in alternativna pravila pravilom o poreklu za določen izdelek iz Priloge ORIG-2. V Prilogi ORIG-2A so določena alternativna pravila o poreklu za določene izdelke znotraj omejenih količin (kvot). Izdelki, količine in ustrezna pravila o poreklu, alternativna pravilom iz Priloge ORIG-2 (pravila o poreklu za določen izdelek), ki se uporabljajo znotraj omejenih letnih kvot, so predpisane v Prilogi ORIG-2A. Navedba o poreklu, sestavljena v skladu s to prilogo, vsebuje naslednjo navedbo: "Origin quotas - Product originating in accordance with Annex ORIG-2A" / „Kvote po poreklu – proizvod s poreklom v skladu s Prilogo ORIG-2A“.

k) Prehodne določbe za blago na poti ali v skladišču

Določbe tega sporazuma se lahko uporabljajo za izdelke, ki so skladni z določbami iz poglavja 2 in ki so na dan začetka veljavnosti tega sporazuma bodisi na poti iz pogodbenice izvoznice v pogodbenico uvoznico bodisi pod carinskim nadzorom v pogodbenici uvoznici brez plačila uvoznih dajatev in davkov, če se v 12-ih mesecih od tega datuma pri carinskem organu pogodbenice uvoznice uveljavlja preferencialna tarifna obravnava iz člena ORIG.18 (zahtevki za preferencialno tarifno obravnavo).

l) Sestavljanje navedb o poreklu na podlagi izjav dobavitelja za preferencialni izvoz v Združeno kraljestvo v prehodnem obdobju

Glede na informacije, s katerimi razpolagamo, bo 31. 12. 2020 v Uradnem listu EU serije L objavljena Izvedbena uredba Komisije, ki bo urejala sestavljanje navedb o poreklu na podlagi izjav dobavitelja za preferencialni izvoz v Združeno kraljestvo v prehodnem obdobju.

Glede na kratko obdobje med objavo sporazuma in datumom začetka njegove uporabe bodo nekateri dobavitelji težko pravočasno predložili vse ustrezne izjave dobavitelja izvoznikom, na podlagi katerih bi lahko ti izvozniki sestavili navedbe o poreklu ob začetku uporabe sporazuma za namene preferencialnega izvoza iz EU v Združeno kraljestvo. Uredba, ki bo objavljena v UL EU, bo izvoznikom v prehodnem obdobju dovoljevala, da sestavijo navedbe o poreklu na podlagi izjav dobavitelja, tudi če v času sestave navedbe o poreklu nimajo vseh ustreznih izjav dobavitelja, pod pogojem, da bodo izjave dobavitelja ob koncu prehodnega obdobja predložene izvozniku.

Uredba se bo uporabljala od 1. januarja 2021, člen 1 pa bo določal naslednje:

»Ne glede na člena 61 in 62 Izvedbene uredbe (EU) 2015/2447 lahko za namene uporabe sporazuma izvoznik do 31. decembra 2021 sestavi navedbe o poreklu za izvoz v Združeno kraljestvo na podlagi izjav dobavitelja, ki jih lahko dobavitelj predloži naknadno, pod pogojem, da so izjave dobavitelja do 1. januarja 2022 predložene izvozniku.

Če izvoznik do navedenega datuma ne prejme izjav dobavitelja, izvoznik o tem obvesti uvoznika najpozneje do 31. januarja 2022«.

Carinski postopki

Z vidika izvajanja carinskih postopkov se bo ZK s 1. 1. 2021 štelo kot tretja država, kar pomeni, da bo potrebno za blago, ki se pošilja ali prihaja iz območja ZK, izvesti carinske formalnosti (vložiti izvozno oz. uvozno carinsko deklaracijo).

V primerih začasnega izvoza blaga na popravilo v ZK, se ob ponovnem uvozu na carinsko območje EU, za zadevno blago ne uporabljajo carinske dajatve, ne glede na sam izvor blaga, ki je bilo predmet popravila. Navedeno ne velja za blago, ki se izvozi na popravilo iz proste cone in potem ni uvoženo nazaj v območje proste cone.

Status pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO)

Na podlagi člena 2/2/g sporazuma bo zagotovljeno medsebojno priznavanje statusa AEO v ZK in EU. Obe pogodbenici morata zagotavljati vzdrževanje in medsebojno priznavanje programa AEO, glede na določbe *Priloge CUSTMS-1*. Navedeno pomeni, da imetniki dovoljenja AEO v ZK in EU lahko še naprej uživajo določene prednosti, ki jih status AEO prinaša (člen 4/1 *Priloge CUSTOMS-1*). Med drugim izpostavljam najpomembnejše:

- upoštevanje statusa AEO, ki ga je podelila druga pogodbenica, pri oceni tveganja imetnika dovoljenja AEO (zmanjšanje pregledov, kontrol ter upoštevanje statusa pri drugih varnostnih in varnostnih ukrepih);
- v primeru odločitve carinskega organa za kontrolo, dajanje prednosti pri pregledu pošiljk, zajetih v izstopnih ali vstopnih carinskih deklaracijah, ki jih vloži imetnik dovoljenja AEO.

Prepovedi in omejitve

Sporazum določa tudi posamezne splošne obveznosti pogodbenic s področja prepovedi in omejitev, in sicer:

- pri določbah glede uvoznih/izvoznih dovoljenj gre za povsem splošne opise postopkov pri izdaji dovoljenj oziroma za morebitna odstopanja v teh postopkih, ki pa jih izvajajo pristojni organi za posamezno področje prepovedi in omejitev in ne carinski organi,
- področje sanitarnih/fitosanitarnih ukrepov poleg načina predpisovanja nadaljnega sprejemanja ukrepov (npr. ukrepi ne smejo biti diskriminatorni, objavljeni morajo biti vnaprej,...) z namenom preprečevanja nepotrebnih trgovinskih ovir določa tudi pogoje in postopke pri uvozu, na podlagi katerih mora pogodbenica izvoza zagotoviti izpolnjevanje pogojev za uvoz v drugo pogodbenico, izvajanje nadzora pri uvozu pa temelji predvsem na predhodno izvedeni analizi tveganja,
- na področju varnosti proizvodov oz. izpolnjevanju tehničnih zahtev za proizvode se določa vzajemno priznavanje akreditacijskih organov, posledično pa tudi izjav o skladnosti proizvodov ter označevanje proizvodov s predpisanimi oznakami (npr. oznaka CE), brez predhodne registracije ali certificiranja teh oznak, ter možnost označevanja oziroma popravljanja oznak v carinskih skladiščih pogodbenice uvoza,
- Priloga TBT-4: ORGANIC PRODUCTS določa vzajemno priznavanje EKO certifikatov pri dajanju ekoloških proizvodov na trg; partnerici sporazuma bosta pri dajanju na trg ekoloških proizvodov, navedenih v omenjeni prilogi, vzajemno priznavali certifikate druge partnerice, ki jih bodo izdali določeni organi, navedeni v isti prilogi. Slednjim bo za izdajo certifikatov podeljena posebna šifra, proizvodi pa bodo lahko označeni z oznako, ki jo predpisuje ena od partneric sporazuma.

Z vidika prepovedi in omejitev je sporazum splošen in je le podlaga za sprejemanje ukrepov na strani obeh pogodbenic, in to s strani pristojnih organov za posamezno področje prepovedi in omejitev. Zaradi navedenega bo potrebno spremljati ukrepe, ki jih sprejmejo posamezni pristojni organi in so objavljeni na njihovih spletnih straneh (npr. <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-varno-hrano-veterinarstvo-in-varstvo-rastlin/> glede uvoza/izvoza živali, proizvodov živalskega izvora in živalskih stranskih proizvodov ter potovanja s hišnimi ljubljenčki med EU in ZK).

S spoštovanjem,

Pripravila: Uprava za carine

Irena Nunčič,
v. d. generalnega direktorja

Vročiti:
- naslovníkom po e-pošti
- internet